

Z B I Ó R

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK II

Warszawa, dnia 3 grudnia 1938 r.

Nr 56

T R E Ś Ć:

	<i>Str.</i>
Poz. 185. Zarządzenie M. O. S. z dn. 30.XI.1938 r. o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dn. 30.VI.1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich wytwórni wód gazowych i octu na obszarze miasta Łodzi.	916
Poz. 186. Zarządzenie M. O. S. z dn. 30.XI.1938 r. o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dn. 19.VII.1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłu poligraficznego na obszarze województwa pomorskiego	917
Poz. 187. Obwieszczenie M. O. S. z dn. 14.XI.1938 r. o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich drukarni ręcznych tkanin wełnianych i jedwabnych na obszarze miast: Łodzi, Zgierza, Pabjanic, Rudy Pabjanickiej i Aleksandrowa oraz miejscowości Zdżary układowi zbiorowemu pracy z dn. 1.VII.1938 r.	918
Poz. 188. Obwieszczenie M. O. S. z dn. 15.XI.1938 r. o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich właścicieli nieruchomości na obszarze miasta Kielc układowi zbiorowemu pracy z dn. 1.VII.1938 r.	923
Poz. 189. Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej z dn. 12.X.1938 r. ustalające warunki pracy i płacy dla dozorców domowych na obszarze miasta Tarnowa na rok 1938/39	934

185.

ZARZĄDZENIE
MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 30 listopada 1938 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 30 czerwca 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich wytwórni wód gazowych i octu na obszarze miasta Łodzi.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Łodzi w dniu 30 czerwca 1938 r., nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich wytwórni wód gazowych i octu na obszarze miasta Łodzi.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 3 października 1938 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 51, poz. 169).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Zyndram-Kościalkowski*

186.

**ZARZĄDZENIE
MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 30 listopada 1938 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 19 lipca 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłu poligraficznego na obszarze województwa pomorskiego.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Toruniu w dniu 19 lipca 1938 r. w drodze dobrowolnego postępowania arbitrażowego, nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich zakładów przemysłu poligraficznego na obszarze województwa pomorskiego.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 19 sierpnia 1938 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 44, poz. 148).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

187.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 14 listopada 1938 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich drukarni ręcznych tkanin wełnianych i jedwabnych na obszarze miast: Łodzi, Zgierza, Pabjanic, Rudy Pabjanickiej i Aleksandrowa oraz miejscowości Zdżary układowi zbiorowemu pracy z dnia 1 lipca 1938 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Związek Robotników i Robotnic Przemysłu Włókienniczego „Praca” w Łodzi zgłosił do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich drukarni ręcznych tkanin wełnianych i jedwabnych na obszarze miast: Łodzi, Zgierza, Pabjanic, Rudy Pabjanickiej i Aleksandrowa oraz miejscowości Zdżary układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Łodzi w dniu 1 lipca 1938 r.:

- a) po stronie pracodawców przez firmy: Aleksander Lesz w Łodzi, Juliusz Fiał S-wie w Łodzi, L. B. Broncher i Synowie fabryka chustek w Zgierzu, Kiorhassan B-cia — Drukarnia ręczna w Zdżarach, Fidler Jerzy — drukarnia w Pabjanicach, B-cia Ringart i Welnic w Rudzie Pabjanickiej, Mandelbaum Froim w Łodzi, Borsztein Mordka Lajb w Aleksandrowie, B-cia Bukiet — fabryka chustek w Łodzi, Neldner Beniamin w Rudzie Pabjanickiej, „Jedwabna” Sp. z o. o. w Łodzi i Fela Grünberg w Łodzi,
- b) po stronie pracowniczej przez Związek Robotników i Robotnic Przemysłu Włókienniczego „Praca” w Łodzi.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciw w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki

Spółecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy III Okręgu (Łódź, ul. Zawadzka Nr 1) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

(—) *M. Klott*

Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 14.XI. 1938 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy niżej podpisanymi pełnomocnikami drukarni ręcznych a Związkiem Robotników i Robotnic Przemysłu Włókienniczego „Praca”, przy udziale Okręgowego Inspektora Pracy w Łodzi, został zawarty w dniu 1 lipca 1938 r. układ zbiorowy pracy treści następującej:

§ 1.

Ustala się następujące stawki akordowe:

1) Chustki 70×70 i 80×80 cm druk ręczny . . .	gr 37.4	za szt.
" " " druk maszynowy . . .	11	" "
" " " kontur ochronny . . .	2.2	" "
" " " pomoc (sztrajcharze) . . .	5.5	" "
" " " nakładanie tła (szpigel) . . .	18.7	" "
" " " z konturem ochronnym . . .	16.5	" "
" " " kantdekier . . .	2	" "
" " " irys szpigel . . .	26.4	" "
" " " kontur ochronny pomoc . . .	1.1	" "
2) Chustki 90×90 cm druk maszynowy . . .	14.3	" "
" " pomoc (sztrajcharze) . . .	7.2	" "
" " nakładanie tła (szpigel) . . .	20.9	" "
" " nakładanie tła z klinem . . .	27.5	" "
" " druk maszynowy z klinem . . .	16.5	" "
" " pomoc (sztrajcharze) . . .	8.3	" "
" " kantdekier . . .	2	" "

- 3) Chustki 100×100 cm druk maszynowy . . . „ 16.5 za szt.
 „ „ kontur ochronny . . . „ 2.8 „ „
 „ „ pomoc (sztrajcharze) . . . „ 8.3 „ „
 „ „ nakładanie tła (szpigel) . . . „ 31.9 „ „
 „ „ bez klina . . . „ 27.5 „ „
 „ „ irys (szpigel) . . . „ 40.7 „ „
 „ „ kantdekier . . . „ 3 „ „
- 4) Chustki 115×115 cm druk maszynowy z kli-
 nem — ręczne filongi . . . „ 29.7 „ „
 „ „ bez klina . . . „ 27.5 „ „
 „ „ pomoc z klinem . . . „ 14.8 „ „
 „ „ pomoc bez klina . . . „ 13.7 „ „
 „ „ szpigel z klinem . . . „ 35.2 „ „
 „ „ szpigel bez klina . . . „ 31.9 „ „
 „ „ druk maszynowy 2 kliny „ 35 „ „
 „ „ szpigel 2 kliny . . . „ 41 „ „
 „ „ kantdekier . . . „ 3 „ „
- 5) Chustki 135×135 cm druk maszynowy . . . „ 44 „ „
 „ „ pomoc (sztrajcharze) . . . „ 22 „ „
 „ „ drukowanie i szpiglo-
 wanie . . . „ zł 2.20 „ „
 „ „ nakładanie tła (szpigel) gr 88 „ „
 „ 160×160 cm ręczne dwa desenie . zł 3.19 „ „
 „ „ „ jeden deseń „ 2.20 „ „
- 6) Chustki 147×147 cm druk maszynowy . . gr 55 „ „
 „ „ pomoc . . . „ 27.5 „ „
 „ „ szpigel . . . „ zł 1.10 „ „
- 7) Chustki 160×160 cm nakładanie tła (szpigel) „ 1.21 „ „
 „ „ druk maszynowy . . gr 49.5—77 „ „
 „ „ pomoc po 2 osoby, z których każda
 otrzymuje 40⁰/o płacy drukarza.
- 8) Listwowanie wynosi połowę jak za nakładanie tła.
- 9) Stawki za ręczne drukowanie obowiązują do 9-ciu kolo-
 rów — powyżej 9-ciu kolorów płaci się 2.2 za każdy kolor.
- 10) Stawki za maszynowe drukowanie obowiązują do 12 kolo-
 rów — powyżej 12-tu kolorów płaci się gr 1.1 za każdy
 kolor.
- 11) Szale 2-kolorowe 3 w szerokość . . . gr 17.6 za metr
 „ „ 4 w szerokość . . . „ 22 „ „
 za każdy następny kolor wwyż . . . „ 4.4 „ „
- 12) Sztukowe wełniane towary:
 na długich stołach do 9-ciu kolorów . . . „ 49.5 „ „
 „ „ „ „ bez szpigła (krem) „ 33 „ „

Powyżej 9-ciu kolorów płaci się gr 4.4 za każdy kolor wzwyż; zarobek ten zostaje podzielony na równe części dla 2 — 3 drukarzy.

13) Druk filmowy 1 kolor	gr 4	za metr		
za każdy następny kolor wzwyż	2	" "		
Przy pracy dniówkowej drukarz filmowy otrzymuje zł 10 — za 8 godzin pracy, pomoc otrzymuje połowę płacy drukarza.				
14) Jedwab 1 kolor	gr 8.8	za metr		
za każdy następny kolor wzwyż	" 4.4	" "		
za szpilkowanie	" 4.4	" "		
15) Kapy	zł 1.32	za szt.		
16) Serwety	" 0.99	" "		
17) Narzutki	" 2.31	" "		
18) Mokiety 110 cm szer. 3 kol.	4 kol.	5 kol.	6 kol.	
	gr 33	gr 39.6	gr 46.2	gr 52.8
Mokiety 130 cm szer. 3 kol.	4 kol.	5 kol.	6 kol.	
	gr 39.6	gr 46.2	gr 52.8	gr 59.4
19) Szlafroki 6 kolorowe szpiglowane	gr 44	za szt.		
20) Apaszki ręczne 2 kolorowe	" 13.2	" "		
" " 1 "	" 11	" "		
za każdy następny kolor	" 4.4	" "		
za szpilkowanie	" 4.4	" "		
21) Apaszki jedwabne maszynowe 10 kol.	" 22	" "		
" " pomoc	" 11	" "		
" 2 kolorowe druk potrójny	" 15.4	" "		
" " " pomoc	" 8.8	" "		
" 3 kolorowe drukarz	" 10.4	" "		
" " " pomoc	" 6	" "		
" 4 kolorowe drukarz	" 12.6	" "		
" " " pomoc	" 7.1	" "		
22) Luks i aksamit 2 kolory	" 13.2	" "		
za każdy następny kolor	" 4.4	" "		
23) Trykot wąski 2X75 druk ręczny 2 kolorowy	" 22	" "		
" szeroki 1 kolorowy do 140 cm	" 24.2	" "		
" szeroki 2 kolorowy do 140 cm	" 33	" "		
" wąski 1 kolorowy do 75 cm	" 17.6	" "		
za każdy następny kolor	" 6.6	" "		
24) Jedwab naturalny apaszka 1 kolorowa	" 13.2	" "		
za każdy następny kolor	" 4.4	" "		
25) Jedwab naturalny 1 kolorowy	" 11	" "		
" " 2 kolorowy	" 16.5	" "		
za każdy następny kolor	" 5.5	" "		

- 26) Kontur ochronny do 0.80 m szer. . . . . „ 13.2 za szt.
 „ ponad 0.80 m szer. za każde 10 cm
 „ wzwyż . . . . . „ 1.1 „ „
- U w a g a: Przy trudnych deseniach stosowane wyższe stawki pozostają w mocy. Stawki, dotyczące chustek, obowiązują od dnia 1 kwietnia 1938 r., pozostałe — od 15 kwietnia 1938 r.

§ 2.

Układ niniejszy obowiązuje do dnia 31 marca 1939 r.

P r a c o d a w c y:

- Aleksander Lesz — Łódź, Lipowa 83
 (—) *A. Lesz*
- Juliusz Fiał S-wie — Łódź, 28 p. Strz. Kaniowskich 42
 (—) *Sergiusz Schultz*
- L. B. Broncher i Synowie fabr. chustek — Zgierz, ul. Szczawiń-
 wińska 1
 (—) *J. Broncher*
- Kiorhassan B-cia — Drukarnia ręczna — Zdżary, gm. Widzew
 (—) *Kiorhassan*
- Fiedler Jerzy — Drukarnia — Pabjanice, Barucha 3
 (—) *J. Fiedler*
- B-cia Ringart i Welnic — Ruda Pabjanicka, Heleny 3
 (—) *M. Ringart*
- Mandelbaum Froim — Łódź, Pomorska 38
 (—) *F. Mandelbaum*
- Bornsztejn Mordka Lajb — Aleksandrów, Parzenczewska 6
 (—) *M. Bornsztejn*
- B-cia Bukiet — fabr. chustek — Łódź, 6 Sierpnia 58
 (—) *dr A. Bukiet*
- Neldner Beniamin — Ruda Pabjanicka, Św. Jana 9
 (—) *A. Neldner*
- „Jedwabna” Sp. z o. o. — Łódź, Pomorska 65
 (—) *Z. Wajnsztoł*
- Fela Grünberg — Łódź, Pomorska 38
 (—) *Lajb Grünberg*

P r a c o w n i c y:

Związek Robotników i Robotnic Przemysłu Włókienniczego „Praca” w Łodzi, ul. Wodny Rynek Nr 13

(—) *J. Socha*

Rejestruję. Łódź, dnia 13 lipca 1938 r.

Nr rej. 14/61-8

Inspektor Pracy III Okręgu:

(—) *inż. W. Wyrzykowski*

188.

**OBWIESZCZENIE
MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 15 listopada 1938 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich właścicieli nieruchomości na obszarze miasta Kielc układowi zbiorowemu pracy z dnia 1 lipca 1938 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Związek Robotników Dozorców Domów, Służby Domowej i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział w Kielcach, zgłosił do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich właścicieli nieruchomości na obszarze miasta Kielc układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Kielcach w dniu 1 lipca 1938 r.:

- a) po stronie pracodawców przez Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości Chryścjan w Kielcach i Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości Żydów w Kielcach,
- b) po stronie pracowniczej przez Związek Zawodowy Dozorców Domowych Z. Z. Z. — Oddział w Kielcach

oraz Związek Robotników Dozorców Domów, Służby Domowej i Pokrewnych Zawodów w Polsce — Oddział w Kielcach.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciw w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy IV Okręgu (Kielce, ul. Marszałka Focha Nr 40) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

(—) *M. Klott*

Główny Inspektor Pracy
Dyrektor Departamentu

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 15.XI. 1938 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY

dla dozorców domowych miasta Kielc na rok służbowy 1938/39.

W dniu 1 lipca 1938 r. w Inspektoracie Pracy 25 Obwodu w Kielcach został zawarty układ zbiorowy pracy w obecności Inspektora Pracy 25 Obwodu Jarosława Komarnickiego pomiędzy przedstawicielami Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości Chrześcijan w Kielcach w osobach pp. Edwarda Pińczęwskiego i Zygmunta Ambroziewicza oraz przedstawicielami Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości Żydów w Kielcach w osobach pp. Adolfa Mauerbergera i Szlamy Rutmana — z jednej strony,

a przedstawicielami Związku Zawodowego Dozorców Domowych Z. Z. Z., Oddział w Kielcach, w osobach p. Stanisława Kmery, sekretarza okręgowego Z. Z. Z., i p. Wacława Chmuryńskiego i p. Zygmunta Gały, przedstawicieli Rady Zawodowej Z. Z. Z. oraz przedstawicielem Związku Zawodowego Dozorców Domów, Służby Domowej i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział w Kielcach, w osobie p. Józefa Pałysa — z drugiej strony,

treści następującej:

§ 1.

Układ niniejszy dotyczy z jednej strony właścicieli nieruchomości miejskich, a z drugiej strony dozorców domowych na obszarze miasta Kielc.

§ 2.

Za dozorcę domowego uważa się osobę pełnoletnią, z którą właściciel nieruchomości lub jego zastępca zawarł umowę o pracę, poruczając jej wykonywanie obowiązków dozorca domowego, wyszczególnionych w §§ 12, 13 i 14 niniejszego układu.

Przejęciowa choroba dozorca domowego, trwająca bez przerwy nie dłużej niż trzy miesiące, nie może być powodem do zwolnienia go ze służby. W powyższym czasie choroby dozorca otrzymuje płacę tylko w tym przypadku, jeżeli da ze swej strony zastępcę, w przeciwnym razie właściciel nieruchomości ma prawo sam nająć zastępcę, dozorca zaś traci prawo do pieniężnego wynagrodzenia.

§ 3.

Dozorcą domowym może być tylko mieszkaniec miasta Kielc, który został zameldowany w biurze meldunkowym Zarządu Miejskiego w Kielcach najmniej przed rokiem, z wyłączeniem funkcjonariuszów urzędów państwowych i komunalnych, i nie posiada żadnego majątku nieruchomego. Dozorca przed przyjęciem do pracy winien przedstawić właścicielowi nieruchomości zaświadczenie Zarządu Miejskiego w Kielcach, stwierdzające powyższe okoliczności.

§ 4.

Układ niniejszy stanowi w myśl ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) podstawę przy zawieraniu umów indywidualnych.

Warunki umów indywidualnych mniej korzystne dla pracowników, niż ustalone w niniejszym układzie, ulegają w myśl art. 7 ust. 2 powyższej ustawy z samego prawa zastąpieniu przez warunki, ustalone niniejszym układem.

§ 5.

Zatargi, wynikłe na tle umowy o pracę pomiędzy właścicielem nieruchomości a dozorcą domowym, regulują Komisje Rozjemcze w myśl postanowień art. 19 ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr 90, poz. 706) oraz art. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 1920 r. o rozszerzeniu działania przepisów ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi na zatargi zbiorowe pomiędzy właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 53).

§ 6.

Właściciel nieruchomości zatrudniający dozorcę domowego winien bezwzględnie wydać mu książeczkę obrachunkową z tekstem niniejszego układu; do książeczki tej wpisane być winny warunki przyjęcia i wykaz wydanych narzędzi i materiałów oraz każdorazowo wydawane dozorczy wynagrodzenie w gotówce i świadczenia w naturze z wyszczególnieniem kwoty pieniężnej oraz ilości i rodzaju świadczeń. Książeczka obrachunkowa winna być wydana w ciągu miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszego układu.

Książeczkę obrachunkową przechowuje u siebie dozorca, zaś właściciel nieruchomości winien posiadać drugi egzemplarz tej książeczki. Oba egzemplarze książeczek winny zawierać identyczne wpisy.

§ 7.

Dowodem otrzymania wynagrodzenia przez dozorcę jest książeczka obrachunkowa.

§ 8.

Rozwiązanie umowy o pracę pomiędzy właścicielem nieruchomości a dozorcą domowym może nastąpić po uprzednim trzymiesięcznym wypowiedzeniu, dokonanym w terminach: w dniu 31 grudnia, 31 marca, 30 czerwca, 30 września danego roku. Niewypowiedzenie umowy o pracę przez żadną ze stron w powyższych terminach oznacza zawarcie indywidualnej umowy o pracę na następny okres czasu.

§ 9.

Wypowiedzenie umowy o pracę ze strony właściciela nieruchomości jest nieważne, o ile pomimo upomnienia ze strony dozorczy domowego w obecności świadków zalega on w dniu rozwiązania umowy z zapłatą należnego dozorczy domowemu wynagrodzenia, przewidzianego w § 17 pkt 1 niniejszego układu, co najmniej za 3 miesiące.

§ 10.

Umowa o pracę może być rozwiązana niezwłocznie przed upływem terminu przewidzianego w § 8 przez właściciela nieruchomości w przypadkach, wskazanych w art. 14, 15, 16 i 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 324).

§ 11.

Umowa o pracę może być rozwiązana niezwłocznie przed upływem terminu przewidzianego w § 8 przez dozorcę domowego w przypadkach, wskazanych w art. 15, 16 i 17 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę robotników.

§ 12.

Dozorca domowy obowiązany jest dbać o dom powierzony mu w opiekę i o utrzymanie w nim wzorowego porządku i powinien niezwłocznie donosić właścicielowi nieruchomości o wszystkim, co zagraża lub może zagrażać całości domu lub też życiu, zdrowiu albo mieniu lokatorów oraz pilnować przestrzegania regulaminu domowego.

§ 13.

Dozorca domowy jest obowiązany utrzymywać w czystości wszystkie dostępne dla ogółu części domu, a więc: wjazdy, bramy, sienie, klatki schodowe, ustępy ogólne, podwórza oraz strychy i piwnice, o ile ma do nich dostęp itd., obowiązany jest również utrzymywać w czystości chodnik i odpowiednią część ulicy przed domem, gdzie nie ma chodnika, i usuwać z nich śnieg i błoto oraz w razie potrzeby posypywać

piaskiem chodnik lub odpowiednią część ulicy, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Dozorca domowy powinien czuwać nad należytym oświetleniem tych części domu, które w myśl przepisów rozporządzenia porządkowego Wojewody Kieleckiego o oświetlaniu domów (Kielecki Dziennik Wojewódzki z dnia 17 grudnia 1932 r. Nr 33) mają być oświetlone. Powinien również dbać o całość urządzeń wodociągowych, elektrycznych i dzwonek od bramy oraz innych urządzeń publicznych, znajdujących się w domu, i w ogóle ściśle przestrzegać przepisów o porządku i czystości wydanych przez władze administracyjne.

Dozorca domowy jest obowiązany utrzymywać swe mieszkanie w porządku i czystości.

§ 14.

Obowiązkiem dozorca domowego jest otwierać bramy w porze jej zamknięcia.

Od każdego klucza od bramy, wydanego przez właściciela nieruchomości lokatorowi, należy się dozorca domowemu dodatek po 2 zł miesięcznie, wypłacany przez właściciela nieruchomości. W razie niewypłacania „kluczowego” dozorca domowy winien upomnieć się o nie u właściciela nieruchomości w obecności świadków.

W domach, w których mieszczą się hotele i pokoje noclegowe, dozorca otrzymuje od właściciela nieruchomości za każdy klucz od bramy, posiadany przez właścicieli hotelu lub pokoi noclegowych, zł 5 miesięcznie.

Jeżeli dozorca domowy spostrzeże, że ktokolwiek bez wiedzy i woli właściciela nieruchomości posiada klucz od bramy, winien o tym niezwłocznie zawiadomić właściciela nieruchomości.

§ 15.

Dozorca nie jest obowiązany do wykonywania posług lub robót domowych na rzecz właściciela nieruchomości, a usługi takie winny być przedmiotem osobnej umowy pomiędzy stronami; do takich usług zaliczone być winno utrzymywanie porządku przy niezabudowanych placach. Spory wynikłe z powyższych tytułów nie podlegają rozpatrzeniu przez Komisję Rozjemczą.

§ 16.

Wszelkich narzędzi do pracy i materiałów niezbędnych do wykonywania obowiązków dozorczy domowego dostarcza bezpłatnie właściciel nieruchomości. Dozorca obowiązany jest dbać o ich całość i normalne zużycie i utrzymywać je w porządku; w razie opuszczenia służby powinien zwrócić je właścicielowi nieruchomości. Na przechowanie narzędzi i materiałów, oddanych dozorczy do użytkowania, właściciel nieruchomości przeznaczają odpowiednio zamknięte pomieszczenie. Przechowywanie tych przedmiotów w mieszkaniu dozorczy jest niedozwolone.

§ 17.

Dozorca domowy otrzymuje od właściciela nieruchomości:

1) wynagrodzenie pieniężne w wysokości określonej w § 18 niniejszego układu;

2) bezpłatne mieszkanie służbowe do wyłącznego użytku swego i swojej rodziny w stanie używalności i odpowiadające wymaganiom sanitarno-budowlanym; w domach nowych, których plany zostały zatwierdzone po dniu 1 sierpnia 1936 r., mieszkanie dozorczy domowego powinno posiadać nie mniej niż 20 m² powierzchni i być położone w pobliżu bramy; w razie stwierdzenia przez właściwą Komisję sanitarno-budowlaną, że mieszkanie służbowe dozorczy nie nadaje się do użytku, właściciel danej nieruchomości obowiązany jest wypłacać dozorczy domowemu tytułem odszkodowania za nieodpowiednie mieszkanie w kategoriach przewidzianych w § 18:

a) I — do IV	— 15 złotych
b) V — do VIII	— 10 złotych

3) bezpłatne oświetlenie mieszkania także w porze dziennej w razie braku dostatecznego światła dziennego, w domach zaś, nie posiadających światła elektrycznego, 4 litry nafty miesięcznie.

Właściciel nieruchomości opłaca wszelkie podatki od lokalu zajmowanego przez dozorcę łącznie z podatkiem wodociągowym.

Właściciel nieruchomości obowiązany jest na koszt własny przeprowadzić raz do roku konieczny remont w mieszkaniu dozorczy oraz wydać mu 2 razy do roku do obielenia mieszkania wapno w ogólnej ilości 15 kg. Wyłącznik od lampy elektrycznej, oświetlającej bramę, winien znajdować się w mieszkaniu dozorczy.

§ 18.

Miasto pod względem wysokości pensji dozorców dzieli się na osiem kategorii i trzy dzielnice:

K a t e g o r i e		D z i e l n i c e		
		I.	II.	III.
		zł gr	zł gr	zł gr
Kat.	I. Ponad 35 lokatorów	105 00	79.00	52.00
"	II. Od 31—35 lokatorów włącznie	84.00	63.00	42.00
"	III. " 26—30 " "	63.00	45.00	32.00
"	IV. " 21—25 " "	50.00	37.00	25.00
"	V. " 16—20 " "	32.00	24.00	16.00
"	VI. " 11—15 " "	21.00	15.00	11.00
"	VII. " 6—10 " "	15.00	12.00	8.00
"	VIII. Do 5 lokatorów włącznie . . .	10.00	7.00	6.00

UWAGA: W willach zamieszkiwanych przez właścicieli lub przez podnajemców, o 5 lub więcej pokojach, dozorczy pobierać będą 25 zł miesięcznie.

Pod pojęciem „lokatora” należy rozumieć każdego najmującego u właściciela nieruchomości osobne mieszkanie. W pojęciu niniejszego układu za „lokatora” uważany jest również właściciel i współwłaściciel nieruchomości, zajmujący w danym domu osobne mieszkanie, jak również pomieszczenia przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, przy czym 3 ubikacje liczy się za jednego „lokatora”.

Do dzielnicy pierwszej należą ulice: Warszawska do Starorwarskiego Przedm., Plac Marsz. Piłsudskiego, Bodzentyńska do Tad. Kościuszki, Tad. Kościuszki, Leonarda, Pierackiego, Sienkiewicza, Plac Wolności, Śniadeckich do Ks. Poniatowskiego, Słowackiego do Ks. Poniatowskiego, Ks. Poniatowskiego do Szerokiej, Mickiewicza, Wesoła, Bisk. Bandurskiego, Plac Panny Marii, Kapitulna, Leśna, Planty od Sienkiewicza do Piotrkowskiej, Staszica, Szeroka i Focha z wyłączeniem parterowych domów, Niepodległości od Czarnowskiej do Żłotej, Kozia, Silniczna, Piotrkowska do kościoła św. Krzyża, Wspólna, Żłota, Równa, Żytnia z wyłączeniem parterowych domów, P. O. W., Kilińskiego.

Do dzielnicy drugiej należą ulice: Starowarszawskie Przedm., Warszawska od Starowarszawskiego Przedm. i Św. Wojciecha, Bodzentyńska od Tadeusza Kościuszki, Domaszowska, Św. Aleksandra, Śniadeckich od Ks. Poniatowskiego do Prostej, Słowackiego od Ks. Poniatowskiego, Lipowa, Ogrodowa, Spacerowa, domy parterowe na ul. Focha, Szerokiej, Wspólnej, Złotej, Równej, Żytniej, Czarnowska, Piotrkowska od kościoła Św. Krzyża, Orla, Składowa, Cicha, Zagnańska do drogi prowadzącej do fabryki „Ludwików”, Chęcińska, Karczówkowska do przejazdu P. K. P.

Do dzielnicy trzeciej należą wszystkie pozostałe ulice miasta. W dzielnicy trzeciej kategorii VIII, w której znajdują się mieszkania małe jedno i dwuizbowe, a nie ma przedsiębiorstwa handlowego lub przemysłowego, właściciel danej nieruchomości może zatrudniać dozorcę domowego bez wynagrodzenia pieniężnego za zajmowanie lokalu mieszkalnego.

§ 19.

Domy narożne i dwu albo trzyfrontowe, stykające się z różnymi dzielnicami, zaliczane będą przy zaszeregowaniu do wyższej dzielnicy.

§ 20.

We wszystkich domach, nie opłacających podatku od lokali, podwyższa się płacę dozorcę domowego w gotówce we wszystkich kategoriach o 25⁰/₀.

§ 21.

W domach narożnych w dzielnicy pierwszej podwyższa się płacę dozorcę domowego w gotówce o 20⁰/₀. W domach narożnych trzyfrontowych we wszystkich dzielnicach dozorca domowy otrzymuje płacę w gotówce podwyższoną o 25⁰/₀.

§ 22.

W domach w dzielnicy pierwszej, w których mieszczą się masarnie, piekarnie, restauracje, podwyższa się płacę dozorcę domowego w gotówce o 35⁰/₀.

§ 23.

W domach, posiadających automaty wodociągowe, dozorca otrzymuje płacę w gotówce wyższą o 20⁰/₀.

W domach, gdzie znajdują się „zdroje” (krany wodociągowe w podwórzach do publicznego użytku za osobną dopłatą) dozorca otrzymuje płacę w gotówce wyższą o 30%, o ile rzeczywiście „zdrój” ten obsługuje.

W domach, w których znajduje się lokalna instalacja wodociągowa, za pompowanie wody dozorca otrzymuje oddzielnie zapłatę, a mianowicie miesięcznie: od jednego kranu kuchennego zł 1 gr 70, od jednego ustępu zł 1 gr 35, od jednej wanny zł 1 gr 35 — z warunkiem, ażeby woda była w kranach w ciągu całej doby.

§ 24.

W hotelach: „Bristol”, „Polski”, „Europejski” pensja dozorczy wynosi zł 100. O ile do dozorczy nie należy stajnia i roboty z nią związane, właścicielowi hotelu przysługuje prawo obniżenia pensji o 50%. Hotel „Versal” płaci dozorczy zł 30 bez dodatkowych obowiązków. W pokojach umeblowanych, urzędach, szkołach liczy się trzy pokoje za jednego „lokatora”.

§ 25.

Po upływie jednego roku pracy w jednej nieruchomości lub u jednego pracodawcy dozorca domowy uzyskuje prawo do corocznego ośmiodniowego urlopu, a po upływie trzech lat — do corocznego 15-to dniowego urlopu. Za czas urlopu dozorca otrzymuje swe całkowite wynagrodzenie bez żadnych potrąceń.

§ 26.

W razie śmierci dozorczy domu właściciel nieruchomości wypłaca rodzinie zmarłego zapomogę pogrzebową w wysokości: w pierwszej dzielnicy — nie niższej niż zł 30, w drugiej dzielnicy nie niższej niż zł 20, w trzeciej dzielnicy nie niższej niż zł 10.

§ 27.

Niniejszemu układowi nie podlegają „omiatacze”, tj. osoby zatrudnione jedynie przy zamiataniu ulic i chodników, a nie zamieszkujące w danej nieruchomości.

§ 28.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 1 lipca 1938 r. do dnia 30 czerwca 1939 r., przy czym, o ile żadna ze stron nie zgłosi sprzeciwu przeciwko dalszemu stosowaniu zasad tegoż układu na miesiąc przed upływem powyższego terminu, obowiązuje on nadal do dnia 30 czerwca 1940 r. z tym samym warunkiem przedłużenia na rok następny.

Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości Chrześcijan
w Kielcach:

(—) *Edward Pińczewski*   (—) *Z. Ambroziewicz*

Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości Żydów w Kielcach:

(—) *Adolf Mauersberger*   (—) *Sz. Rutman*

Związek Zawodowy Dozorców Domowych Z. Z. Z., Oddział
w Kielcach:

(—) *S. Kmera*   (—) *Chmurzyński*   (—) *Z. Gała*

Związek Zawodowy Dozorców Domów, Służby Domowej
i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział w Kielcach:

(—) *J. Pałys*

układ zawarto w obecności:

(—) *J. Komarnicki*
Inspektor Pracy 25 Obwodu

Rejestruję. Kielce, dnia 15 września 1938 r.

Nr rej. 14/100-8.

Inspektor Pracy IV Okręgu:

(—) *inż. J. Maciejewski*

189.

O R Z E C Z E N I E

Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej z dnia 12 października 1938 r., ustalające warunki pracy i płacy dla dozorców domowych na obszarze miasta Tarnowa na rok 1938/39.

Na podstawie ustawy z dnia 16 maja 1922 r. w przedmiocie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 324) oraz art. 113 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976) Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza, powołana decyzją Okręgowego Inspektora Pracy VII Okręgu z dnia 25 sierpnia 1938 r. Nr 13D/24-8, w składzie:

Przewodniczący: *Kazimierz Korkiewicz*, obwodowy inspektor pracy — jako przedstawiciel Ministerstwa Opieki Społecznej,

Członkowie: *mgr Kazimierz Malik*, referendarz w Starostwie Powiatowym w Tarnowie — jako przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i *dr Józef Deszcz*, sędzia Sądu Okręgowego w Tarnowie — jako przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości,

na posiedzeniu w dniu 12 października 1938 r. w Tarnowie w sprawie warunków pracy i płacy dozorców domów m. Tarnowa, po wysłuchaniu opinii przedstawicieli organizacji właścicieli nieruchomości i związków zawodowych dozorców domowych,

o r z e k ł a:

§ 1.

Orzeczenie niniejsze dotyczy z jednej strony wszystkich właścicieli nieruchomości miejskich, a z drugiej strony wszystkich dozorców domowych na obszarze m. Tarnowa.

Za dozorcę domu uważa się osobę bez względu na płeć (z wyjątkiem dziewcząt i mężczyzn stanu wolnego do lat 21), z którą właściciel lub administrator nieruchomości zawarł umowę o pracę, poruczając jej wykonywanie istotnych obowiązków dozorczy domowego, bez względu na to, czy ma przydzielone mieszkanie służbowe w naturze, czy też nie.

Wszystkie czynności, związane z obowiązkami dozorczy domu, winien dozorca wykonywać sam lub zdolni do odnośnych czynności członkowie jego rodziny.

§ 2.

Orzeczenie niniejsze stanowi w myśl ustawy z dnia 16 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 324) podstawę przy zawieraniu umów indywidualnych.

Indywidualne umowy pracy, zawierające warunki mniej korzystne dla pracownika, niż ustalone w postanowieniu Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ulegają z mocy prawa zastąpieniu przez odnośne postanowienia niniejszego orzeczenia.

W razie sporu, wynikłego na tle umowy o pracę pomiędzy właścicielem a dozorcą domu, do czasu uzyskania wyroku sądowego nie wolno:

a) właścicielowi wydawać dozorczy z pracy ani też stosować względem niego żadnych ograniczeń, chyba że zachodzą wypadki przewidziane w § 3 ust. 4,

b) dozorczy zaś nie wolno przerywać pracy, chyba że zachodzą wypadki przewidziane w § 3 ust. 5.

§ 3.

Nawiązanie stosunku służbowego następuje przez zawarcie zwykłej umowy ustnej lub pisemnej.

Rozwiązanie stosunku służbowego może nastąpić przez którąkolwiek ze stron za trzymiesięcznym wypowiedzeniem listem poleconym lub sądownie na koniec kwartału kalendarzowego, z zachowaniem jednak okresu zimowego, tzn. że koniec trzymiesięcznego terminu wypowiedzenia i opuszczenia zajmowanego przez dozorcę mieszkania nie może przypadać na czas od 1 października 1938 r. do 31 marca 1939 r. Po 10-letnim pełnieniu obowiązków dozorczy w tej samej nieruchomości rozwiązanie stosunku służbowego może nastąpić dopiero po sześciomiesięcznym wypowiedzeniu.

U w a g a: Koniec terminu wypowiedzenia stosunku służbowego i opuszczenia mieszkania może przypaść na koniec drugiego i trzeciego kwartału kalendarzowego.

Wypowiedzenie umowy o pracę ze strony właściciela nieruchomości jest nieważne, o ile pomimo upomnienia ze strony dozorca domowego zalega on z zapłatą należnego mu wynagrodzenia, a dozorca albo nie otrzymał w ogóle ksiąteczki obrachunkowej, albo wykaże zaległe należności ksiąteczką obrachunkową. Również wypowiedzenie jest nieważne, o ile właściciel nie wydał dozorca domowemu, przy rozwiązaniu umowy, należnego mu świadectwa pracy na jego żądanie.

Stosunek służbowy może być jednak bezzwłocznie rozwiązany przez właściciela domu w następujących wypadkach:

a) jeżeli dozorca dopuścił się czynów karanych według obowiązujących ustaw karnych, jak zbrodnia lub występki z chęci zysku lub popełnił występki z art. 222 k. k. przez przechowywanie zapasów broni, materiałów lub przyrządów wybuchowych i łatwo palnych lub w znaczniejszym stopniu szkodliwych dla zdrowia ludzkiego;

b) jeżeli dozorca lub mieszkający z nim członek rodziny zachowuje się wobec właściciela domu, członków jego rodziny, zarządcy, lokatorów lub sublokatorów w sposób znieważający;

c) jeżeli dozorca przez grube niedbalstwo wyrządził znaczną szkodę domowi lub właścicielowi domu lub uporczywie zaniedbuje swoje obowiązki;

d) jeżeli oddaje się pijaństwu;

e) jeżeli w mieszkaniu dozorca za jego wiedzą uprawiany jest nierząd lub jeżeli dozorca przetrzymuje prostytutki;

f) jeżeli bez zgody właściciela przyjmuje sublokatorów do swego mieszkania;

g) jeżeli przechowuje kradzione rzeczy;

h) jeżeli dozorca przetrzymuje w swym mieszkaniu osoby nie meldowane ponad 48 godzin.

Prawo do bezzwłocznego rozwiązania stosunku służbowego w wypadkach, wyszczególnionych w ustępie poprzednim w punktach od a) do h), gaśnie po upływie 14 dni od chwili powzięcia przez właściciela względnie administratora domu wiadomości o okolicznościach uprawniających do bezzwłocznego rozwiązania stosunku służbowego.

Dozorca może rozwiązać natychmiast stosunek służbowy:

a) jeżeli właściciel domu lub administrator dopuszcza się czynnych zniewag lub ciężkiej obrazy czci względem dozorca lub członków jego rodziny;

b) jeżeli właściciel domu lub jego krewni lub administrator domu usiłują nakłonić dozorcę lub członków jego rodziny do czynów nieobyczajnych albo przeciwnych prawu;

c) jeżeli dozorca domu bez widocznej szkody dla swego zdrowia nie może pełnić swych obowiązków;

d) jeżeli właściciel domu lub administrator bezprawnie zatrzymuje dozorcę domu należną zapłatę, ukróca go w posiadaniu oddanego mu mieszkania lub narusza inne istotne postanowienia niniejszego orzeczenia;

e) jeżeli właściciel domu lub administrator żąda bezpłatnych osobistych usług.

Prawo do bezzwłocznego rozwiązania stosunku służbowego w wypadkach wyszczególnionych w ustępie poprzednim w punktach a), b), d), e) gaśnie po upływie 14 dni od chwili powzięcia przez dozorcę wiadomości o okolicznościach uprawniających do bezzwłocznego rozwiązania stosunku służbowego.

Zmiana w osobie właściciela lub administratora domu w niczym nie wpływa na stosunek służbowy dozorcę.

§ 4.

Dozorca domu obowiązany jest dbać o porządek i czystość wszystkich dostępnych części domu wewnątrz i zewnątrz, utrzymywać czystość na chodniku, usuwać śnieg, błoto, posypywać chodnik piaskiem i w ogóle przestrzegać regulaminu wydanego przez Magistrat odnośnie porządku i czystości w domach. Dozorca domu obowiązany jest również do utrzymywania porządku w ustępach wspólnych dla 2-ch przynajmniej mieszkań samoistnych, lecz jedynie za uiszczeniem z góry umówionego osobnego wynagrodzenia.

Do obowiązku dozorcę nie należy wywożenie śmieci, wylewanie wody i wynoszenie miału węglowego z piwnicy tudzież czyszczenie domu i podwórza po przeprowadzonym w większym zakresie remoncie mieszkania lub po przeprowadzonych nadbudówkach, czyszczenie dachów ze śniegu i lodu.

Obowiązkiem dozorcę jest — zależnie od stosunków miejscowych oraz od wielkości domów i liczby mieszkańców i przy możliwym uwzględnieniu stosunków zarobkowych dozorcę — czuwać nad bezpieczeństwem domu i jego mieszkańców i nieść pomoc w razie niebezpieczeństwa, o ile to jest w jego mocy, wzywać w razie potrzeby pomocy organów bezpieczeństwa, oświetlać należycie te części domu, które w myśl regulaminu mają być oświetlone, dbać o całość dzwonek u bramy, otwierać bramę w policyjnych godzinach zamknięcia, przestrzegać przepisów meldunkowych i w ogóle wykonywać sumiennie te

zlecenia właściciela lub administratora, które odnoszą się do porządku, czystości i dozoru nad domem.

O wszelkich wiadomych mu zaszłych lub grożących uszkodzeniach domu, z których mógł by powstać uszczerbek dla właściciela, o nieporządkach wyrządzonych przez lokatorów lub inne osoby winien dozorca domu zawiadomić bezzwłocznie właściciela lub administratora domu.

Dozorca domu obowiązany jest oddane sobie mieszkanie służbowe utrzymywać w należyтым porządku i czystości.

Dozorca, jak również członkowie jego rodziny, nie są obowiązani do posług na rzecz właściciela lub administratora; może jednak dozorca zgodzić się do wykonywania posług u właściciela lub administratora, jednak za osobnym ogólnie przyjętym lub umówionym wynagrodzeniem.

§ 5.

Jeżeli zwykły zawód dozorczy lub potrzeba wymaga dłuższego wydalenia się dozorczy z domu, winien dozorca pozostawić zastępcę na własny koszt.

Jeżeli dozorca żonaty idzie do szpitala lub choruje, obowiązki dozorcze może wypełniać żona względnie członkowie jego rodziny.

Po śmierci dozorczy domowego rodzina jego, która dotychczas dzieliła z nim mieszkanie służbowe, ma prawo zajmować mieszkanie to jeszcze przez 3 miesiące, licząc od dnia jego śmierci.

§ 6.

Właściciele domu oraz ich zastępców obowiązuje grzeczne traktowanie dozorców, ścisłe przestrzeganie umowy, a zwłaszcza regularne wypłacanie należności przewidzianych niniejszym orzeczeniem.

Dozorców obowiązuje grzeczność wobec właścicieli lub administratorów domu, ścisłe przestrzeganie zawartych umów, dalej pilne i sumienne spełnianie obowiązków.

§ 7.

Właściciel względnie administrator domu obowiązany jest dostarczyć dozorczy domu w dostatecznej ilości i w odpowiednim do użytku stanie potrzebnych do utrzymania porządku i czystości domu przyrządów, jak mioteł, ścierek, łopat, skrobaczek

do śniegu i błota, piasku i soli do posypywania chodników w zimie itd.

Jeżeli właściciel lub administrator domu nie daje dozorczy przyrządów do czyszczenia, należy się dozorczy od właściciela lub administratora domu 2 zł miesięcznie w domach parterowych, 3 zł miesięcznie w domach I i II piętrowych, zaś 5 zł miesięcznie w domach III piętrowych i wyższych.

Dozorca otrzymuje od właściciela lub administratora bezpłatnie książeczkę kwitariuszową, z dającymi się odłączyć pokwitowaniami, zawierającą kontrolę wypłaconych dozorczy płac miesięcznych, powierzonych inwentarzy i narzędzi.

Niewykonanie czynności dozorczych, związanych z utrzymaniem porządku w danej realności, z braku przyrządów przez właściciela domu niedostarczonych lub dostarczonych w niedostatecznej ilości, albo w nieodpowiednim do użytku stanie, dalej, z braku dostarczenia mu ciepłej wody do szorowania schodów w zimie, względnie potrzebnego węgla do ogrzania takowej, nie może być powodem do bezzwłocznego rozwiązania stosunku służbowego.

Wszelkie wydatki połączone z oświetleniem domu w porze wieczornej, w nocy, naprawą dzwonek, grzaniem wody do szorowania schodów, sieni, dalej dorabianiem zaginionych nie z winy dozorczy kluczy, ponosi wyłącznie właściciel lub administrator domu.

§ 8.

Dozorca domu pobiera za czynności dozorcze wymienione w § 4 wynagrodzenie, prócz bezpłatnego mieszkania, za każdy miesiąc z dołu według następujących norm:

a) w domach parterowych do 4 lokatorów	9.— zł
b) w domach parterowych ponad 4 lokatorów	11.— „
c) w domach 1-no piętrowych	16.50 „
d) w domach 2-u piętrowych	25.— „
e) w domach 3-y piętrowych	34.— „
f) w domach 4-ro piętrowych	51.— „
g) w domach 5-cio piętrowych	65.— „
h) ubikacje na poddaszu należy uważać za dalsze piętro, o ile obejmują 2 lub więcej mieszkań.	

Jako jednostkę domową uważa się jeden budynek o jednej bramie wchodowej i jednej klatce schodowej. Jeżeli dom ma więcej klatek schodowych, dozorca otrzymuje bez względu na

ilość bram wchodowych od ulicy dodatkowo za każdą klatkę schodową 30% zasadniczego wynagrodzenia. Podwyżka ta jednak nie odnosi się do tylnej klatki schodowej, przeznaczonej wyłącznie dla służby. Klatka schodowa, prowadząca do mieszkań w oficynie, nie połączonych wejściem z frontową klatką schodową, nawet gdyby także była przeznaczona do użytku służby, nie uważa się za przeznaczoną dla służby, lecz za główną i za taką klatkę schodową dozorca otrzymuje również dodatkowo 30% zasadniczego wynagrodzenia.

Domy, znajdujące się w podwórkach, a nie połączone z domem głównym frontowym, należy uważać jako domy osobne, a nie jako oficyny i wówczas od takiego domu należy się całkowite wynagrodzenie stosownie do wysokości domu, z wyłączeniem domów parterowych do 2-ch lokatorów.

Jeżeli w domu znajduje się sklep, magazyny i składy, przyczyniające się do zanieczyszczenia podwórza, sieni lub chodnika, dalej restauracja, wyszynk, kawiarnia, szkoła, dom modlitwy, stowarzyszenie, zajazd i warsztaty rzemieślnicze zatrudniające normalnie ponad 5 robotników, otrzymuje dozorca dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 50% płacy, pobieranej za czynności dozorcze.

Za każde następne przedsiębiorstwo tego rodzaju, mieszczące się w tym domu, należy się dozorczy 20% zasadniczego wynagrodzenia.

Za każdorazowe otwarcie bramy dozorca ma prawo pobierać od wchodzącego przed północą 20 gr, po północy 30 gr.

Klucze od bramy posiada właściciel domu i dozorca. Jeżeli właściciel domu wydaje klucze od bramy lokatorom, to dozorczy należy się od właściciela dodatek po 3 zł miesięcznie, licząc od każdego klucza wydanego lokatorem, o ile dozorca mieszka w tej realności. Dodatek 3 zł miesięcznie stanowi wynagrodzenie za obciążenie dozorczy koniecznością wzmożonego czuwania nad bezpieczeństwem domu i lokatorów, gdyż przez bramę mogą przechodzić osoby niekontrolowane.

Po roku pracy u jednego właściciela domu względnie w jednej realności przysługuje dozorczy prawo do 8 dni urlopu w każdym roku służbowym, a po trzech latach pracy prawo do 15-dniowego urlopu.

Rodzina zmarłego dozorczy otrzyma po 10 latach pracy dozorczy odprawę w wysokości dwumiesięcznego zarobku, a po 20 latach pracy w wysokości czteromiesięcznego zarobku.

§ 9.

Jeżeli umowa między stronami zostaje rozwiązana bez winy dozorczy domowego, dozorczy przysługuje po upływie 3-ich lat pracy w danej nieruchomości lub u jednego właściciela jednorazowa odprawa w wysokości 1 miesięcznego ostatnio pobieranego wynagrodzenia, a za każde następne 2 lata pracy — w wysokości 1 miesięcznego wynagrodzenia, przy czym odprawa nie może przekraczać 3 miesięcznego ostatnio pobieranego wynagrodzenia. Odprawa winna być wypłacona natychmiast po rozwiązaniu stosunku pracy.

§ 10.

Właściciel względnie administrator domu obowiązany jest dać dozorczy bezpłatnie mieszkanie służbowe, położone możliwie na parterze i możliwie blisko bramy, nadające się do celów mieszkalnych, ze szczelnymi drzwiami i oknami.

W nowo budujących się domach powierzchnia nie może być mniejsza niż 16 m², a mieszkanie ma być z piwnicą, prawem używania strychu do suszenia bielizny, wolnego dostępu do wodociągu i klozetu.

Mieszkanie w chwili oddania go dozorczy winno być wybielone, podłogi w stanie dobrym, woda nie może zaciekać do mieszkania.

O ile istniejące obecnie mieszkanie dozorczy jest ciemne, a właściciel lub administrator domu nie może dać dozorczy innego odpowiednio jasnego mieszkania, winno być takie mieszkanie oświetlone światłem elektrycznym, gazowym, względnie dozorca winien otrzymać pół litra nafty dziennie celem oświetlania mieszkania.

Tytułem odszkodowania za mieszkanie pobiera dozorca domu 15 zł miesięcznie, o ile właściciel względnie administrator domu nie dostarczył dozorczy mieszkania służbowego.

§ 11.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 września 1938 r. do dnia 31 sierpnia 1939 r., przy czym, o ile żadna ze stron nie zgłosi sprzeciwu przeciwko dalszemu stosowaniu niniejszego

orzeczenia na miesiąc przed upływem terminu 31 sierpnia 1939 r., obowiązuje ono nadal do dnia 31 sierpnia 1940 r. z tym samym warunkiem przedłużenia na rok następny.

Tarnów, dnia 12 października 1938 r.

Przewodniczący Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej:

(—) *K. Korkiewicz*
obwodowy inspektor pracy

Członkowie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej:

(—) *dr Józef Deszcz*
sędzia Sądu Okręgowego
w Tarnowie

(—) *mgr Kaz. Malik*
referendarz w Starostwie
Powiatowym w Tarnowie

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

ZAMÓWIENIA I WPLĄTY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM
MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 102781. 21.XI.1938. 800.

Prenumerata roczna 20 zł.

Cena niniejszego numeru 50 gr.